

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: školní atlas světa od nakladatelství Kartografie Praha (vydání 2020 a novější), školní atlas Česka od nakladatelství Kartografie Praha (vydání 2020 a novější), psací potřeby, pravítko, kalkulačka (ne v mobilním telefonu), papír na poznámky, pastelky různých barev

1

7 bodů

Rozhodněte o pravdivosti následujících tvrzení, která se týkají Íránu. V případě, že se jedná o nepravdivé tvrzení, jeho nepravdivou část opravte (významově plnohodnotnou opravou, nikoliv pouze negací původní formulace).

- a) Své současné vymezení s rozlohou přes 1 700 000 km² Írán (dříve Persie) během posledních 100 let téměř vůbec nezměnil.

PRAVDA / **NEPRAVDA**

oprava: **rozloha je pouze 1 629 807 km², nikoliv přes 1 700 000 km²**

- b) Objem těžené ropy je v Íránu přibližně stejný jako ve Spojených arabských emirátech, ovšem spotřeba ropy je v Íránu podstatně vyšší než ve Spojených arabských emirátech, proto ji Íránu zbývá méně na vývoz do zahraničí.

PRAVDA / NEPRAVDA

oprava:

- c) Kromě ropy a zemního plynu se v Íránu těží například měď, a to západně od města Kermān v oblasti Kohrúdských hor.

PRAVDA / NEPRAVDA

oprava:

- d) Ropné tankery směřující z Perského zálivu dále do světa proplouvají Hormuzským průlivem, což jsou převážně vody ovládané Íránem (v severní části průlivu) a Spojenými arabskými emiráty (v jižní části průlivu).

PRAVDA / **NEPRAVDA**

oprava: **v jižní části průlivu se jedná převážně o vody Ománu (díky exklávě Musandam), nikoliv Spojených arabských emirátů**

- e) Spotřeba elektřiny na jednoho obyvatele je v Íránu nižší než v Saúdské Arábii, ovšem ta na rozdíl od Íránu nevyrábí elektřinu v podstatě výhradně v elektrárnách na fosilní paliva, ale svůj podíl v Saúdské Arábii mají i elektrárny využívající obnovitelné zdroje.

PRAVDA / **NEPRAVDA**

oprava: **v Íránu jsou obnovitelné zdroje využívány, naopak v Saúdské Arábii nejsou využívány v podstatě vůbec**

- f) Írán je jediným muslimským státem světa, kde jednoznačně dominují stoupenci šíitského islámu nad sunnitským.

PRAVDA / **NEPRAVDA**

oprava: **šíité jednoznačně dominují také v Ázerbájdžánu**

Řešení: viz text

Hodnocení: Za každé správné rozhodnutí o pravdivosti tvrzení udělit 0,5 bodu. Za každou správnou opravu nepravdivého tvrzení udělit 1 bod.

2

4 body

Z oblastí v Česku a ve světě utvořte trojice podle společné zemědělské charakteristiky, buď na základě stejné pěstované zemědělské plodiny, nebo stejného chovaného hospodářského zvířete. Oblasti ve světě (písmena A až H) – dvě ke každé oblasti v Česku, a příslušné charakteristiky doplňte do připravené tabulky.

- A) Botswana
B) jihovýchod státu, který přistoupil k EU v roce 1973, ale není členem NATO
C) Kampánie
D) Kimberlejská plošina
E) oblast mezi Detroitem a Michiganským jezerem
F) okolí města Kamensk-Ural'skij
G) Patagonská tabule
H) pohoří Changaj

oblast v Česku	oblasti ve světě (písmena)	společná zemědělská charakteristika
okolí soutoku Labe a Ohře	C, E	pěstování ovoce
oblast mezi Jihlavou a zámkem Polná	B, F	pěstování brambor
správní obvod ORP Žamberk	A, D	chov skotu
srážkově nejbohatší oblast Vnějších Západních Karpat	G, H	chov ovcí

Řešení: viz tabulka

Hodnocení: Za každý kompletně správně vyplněný řádek tabulky udělit 1 bod. V případě jedné chybně určené oblasti ve světě udělit za daný řádek 0,5 bodu.

3

8 bodů

There is always an island at the coordinates given in the first column of the attached table. Name the individual islands and determine which archipelago and country they belong to, and assign exactly two characteristics from the list to each of the islands. You can use each characteristic only once, with three of them remaining unused.

Fill in the answers in the table in Czech (due to the place names in the atlas being given in Czech language).

List of individual characteristics:

- A) The island has a volcano with an altitude of over 3,000 meters.
- B) Most of the island is part of a national park.
- C) The salinity of the ocean water here reaches 35 ‰.
- D) The warm South Equatorial Current passes nearby.
- E) Christopher Columbus sailed here on one of his voyages.
- F) The state to which the island belongs has employment in agriculture below 10%.
- G) The state to which the island belongs has employment in industry and mining over 30%.
- H) Silver is mined here.
- I) The population density of the island exceeds 200 inhabitants/km².
- J) There is an airport or port of continental importance on the island.
- K) A language of the Indo-European language family is spoken here.

coordinates	island	archipelago	country	characteristics (letters A to K)
S 10.1° W 152.3°	Vostok	Liniové ostrovy	Kiribati	C, D
S 8.5° E 116.4°	Lombok	Malé Sundy	Indonésie	A, I
N 21.7° W 82.8°	ostrov Mládeže	Velké Antily	Kuba	E, K
N 32.7° E 128.7°	Fukue-džima	Gotó	Japonsko	B, F (uznávat i I v případě, kdy jej soutěžící nevedl u ostrova Lombok)

Řešení: viz tabulka

Hodnocení: Za každý správně pojmenovaný ostrov udělit 0,5 bodu. Za každé správné uvedení souostroví a zároveň státu udělit 0,5 bodu (dohromady). Za každou správně přiřazenou charakteristiku udělit 0,5 bodu.

4

4 body

Identify two countries in the world that are the only ones that meet all five criteria listed below. Do NOT write more than two countries – if you write more than two answers, the number of points for the task will automatically be zero.

- At least part of the country is among the areas with predominant year-round river transport.
- The area of the country is at least 10 times larger than the area of Czechia.
- Tourism revenues in 2014 exceeded the threshold of 20 USD/capita.
- The share of protected areas in the country is higher than 10%.
- The amount of state debt in 2015 was lower than 25% of the annual GDP of the country.

Řešení: Čína, Peru

Hodnocení: Za každý správně uvedený stát udělit 2 body. Pokud soutěžící uvede více než dvě odpovědi, získává za úlohu 0 bodů.

5

7 bodů celkem

a)

3,5 bodu

Na základě dat v tabulce vytvořte do připravené čtvercové mřížky (viz příloha testu) anamorfovanou mapu (anamorfózu) počtu obyvatel v krajích Česka v roce 2024. Při tvorbě mapy dodržujte tato kritéria:

- Jeden čtvereček bude odpovídat 100 000 obyvatel.
- Počet čtverečků přiřazený jednotlivým krajům musí odpovídat jejich počtu obyvatel v tabulce. Počet čtverečků zaokrouhlete na celý počet dle standardních pravidel zaokrouhlování v matematice (tj. od 0,5 nahoru).
- Zachovejte sousedství krajů dle skutečnosti.
  - Kraje, které spolu ve skutečnosti nesousedí, se na mapě mohou dotýkat pouze rohem čtverečků.
  - Kraje, které spolu ve skutečnosti sousedí, musí mít společnou alespoň jednu hranu jednoho čtverečku.
- Snažte se, aby tvar krajů i výsledného Česka byl co nejvíce podobný skutečným tvarům.
- Každý kraj musí být jasně odlišitelný pomocí vhodného znázornění hranic. Čtverečky nijak nevybarvujte (vybarveny budou v podúloze b).

kraj	počet obyvatel (2024)	počet čtverečků	přirozený přírůstek/ úbytek na 1000 obyv. (2024)
Hlavní město Praha	1 397 880	14	0,2
Středočeský	1 466 215	15	-1,9
Jihočeský	653 227	7	-2,8
Plzeňský	614 640	6	-2,8
Karlovarský	293 195	3	-5,4
Ústecký	808 356	8	-4,2
Liberecký	449 494	4	-3,3
Královéhradecký	555 923	6	-3,1
Pardubický	530 469	5	-2,3
Kraj Vysočina	517 647	5	-2,4
Jihomoravský	1 229 343	12	-1,9
Olomoucký	631 500	6	-3,2
Zlínský	578 998	6	-3,2
Moravskoslezský	1 182 613	12	-4,2

Hodnocení: Mapa je hodnocena, pouze pokud je zakresleno 8 a více krajů, jinak za celou dílčí úlohu 0 bodů.

- 0,5 bodu – počet čtverečků přiřazený jednotlivým krajům odpovídá počtu obyvatel (viz tabulka)
- 0,5 bodu – kraje mají jasně vyznačené hranice
- 2 body – zachováno sousedství krajů (nesousedící kraje se dotýkají maximálně v rohu čtverečku, sousedící alespoň jednou hranou čtverečků)
  - 1 bod – v případě jednoho či dvou nezachování sousedství
  - 0 bodů – v případě nezachování sousedství na více než dvou místech na mapě
- 0,5 bodu – tvary krajů a Česka alespoň částečně odpovídají skutečnosti

Řešení: viz mapa (jedná se pouze o jedno z možných řešení)

b)

2 body

Jednotlivé kraje ve vaší mapě vybarvěte na základě přirozeného přírůstku/úbytku obyvatel v krajích Česka v roce 2024 (viz tabulka). Zachovejte intervaly i barevnou stupnici, která je pro stejné téma využita ve vašem školním atlase Česka. Mapě dodělejte vhodný název a úplnou legendu.

Hodnocení: Mapa je hodnocena, pouze pokud je zakresleno a vybarveno 8 a více krajů, jinak za celou dílčí úlohu 0 bodů.

- 0,5 bodu – kraje jsou správně vybarveny (tj. jejich vybarvení odpovídá tabulce hodnot)
- 0,5 bodu – jsou zachovány intervaly a barevná stupnice ze školního atlasu
- 0,5 bodu – mapa má název, který obsahuje oba dva znázorněné jevy (počet obyvatel a přirozený přírůstek/ úbytek), územní jednotky (kraje Česka) a rok (2024)
- 0,5 bodu – mapa má úplnou legendu, tj. obsahuje informace o hodnotě 1 čtverečku, způsob znázornění hranic krajů a barevnou stupnici s intervaly pro přirozený přírůstek/úbytek.

Řešení: viz mapa

c)

1,5 bodu

Na základě své mapy a školního atlasu zodpovězte následující otázky.

i) Který kraj se díky anamorfóze oproti skutečné rozloze nejvíce zmenšil?

Řešení: Jihočeský kraj

Hodnocení: Za správnou odpověď 0,5 bodu.

ii) U kterých krajů by počet čtverečků byl odlišný, pokud bychom dělali anamorfózu počtu obyvatel pro rok 2011?

Řešení: Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj

Hodnocení: Za správnou odpověď 0,5 bodu.

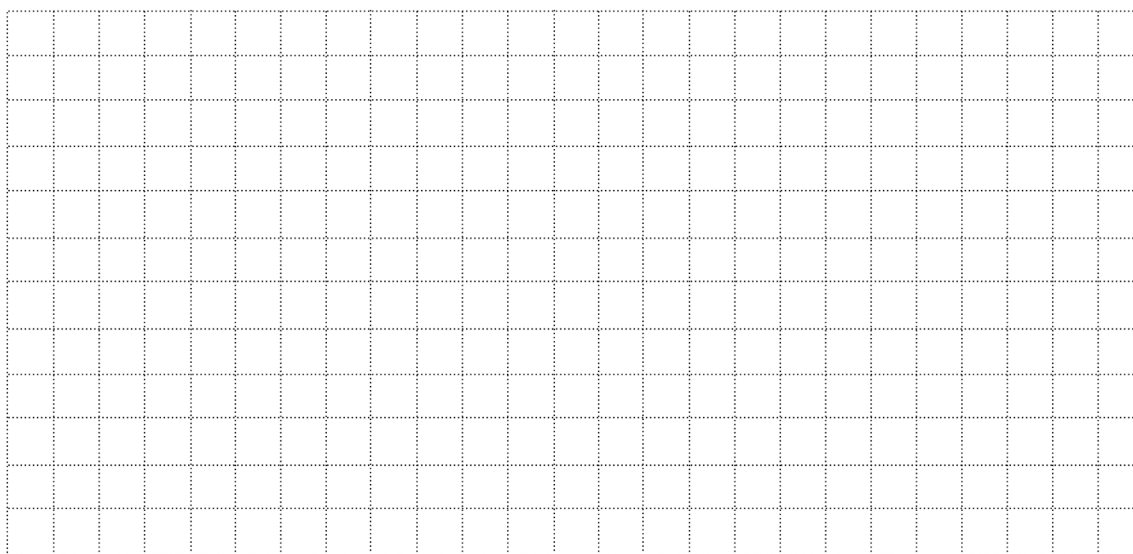
iii) Jaký trend můžeme pozorovat při porovnání přirozeného přírůstku/úbytku obyvatel v krajích Česka mezi lety 2017 a 2024?

Řešení: Mezi lety 2017 a 2024 lze pozorovat pokles přirozeného přírůstku obyvatel, respektive nárůst přirozeného úbytku.

Hodnocení: Za vystihnutí podstaty trendu (nezávisle na jeho přesné formulaci) 0,5 bodu.

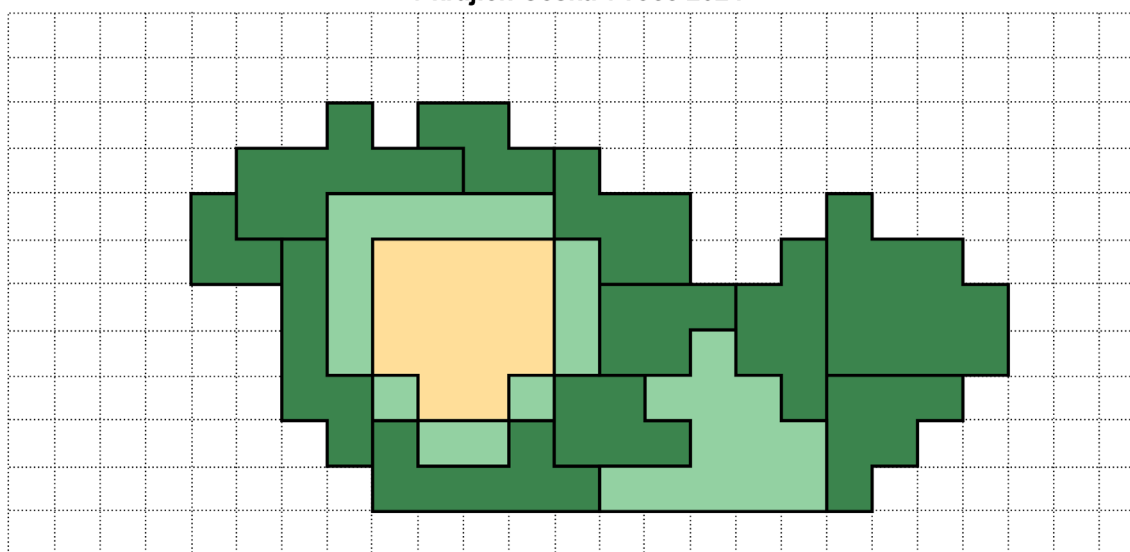
Příloha testu

Zadání:

Řešení:

**POČET A PŘIROZENÝ PŘÍRŮSTEK/ÚBYTEK OBYVATEL
v krajích Česka v roce 2024**

Počet obyvatel

100 000 obyvatel

Přirozený přírůstek/úbytek (na 1 000 obyv.)

-2

-1

0

1

— hranice kraje